

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 6

11. veljače 2016.

cijena 200 Ft

Poradi poboljšanja bilateralnih odnosa

Foto: MTI

3. stranica

Susret s ministrom Kovačem

3. stranica

Najveći bal Gradišća

11. stranica

Barčanski bal

12. stranica

Komentar

Fajront fašenjski

Ljetos je neočekivano kratko bilo mesopušno (ne)vrime, samo smo pet tajeđnov imali za maškare, karneval, fašenjske povorke, bedarije, za hrvatske bale i mulatovanja. Ove srijede kraj je... nij' dalje. Čista srida nam je donesla s pepelom i pokorom malo turobnije razdoblje u naš žitak, i to svako ljetu, ponovo i ponovo. Ali je svaku dob lipo imati i dostati od sudbine priliku i šansu postati netko drugi, pustiti fantaziju na slobodu, za peršonsku i društvenu volju i temeljno se zabaviti. Svako mjesto ima svoj običaj, a posebno je zanimljivo viditi kako izgleda karneval u varošu i kako u naši seli. Ne smimo zabiti da u Gradišću još se uvijek čuva određena doza spontanosti i tradicije. Prošli tajeđan je službeno primljeno, najlipši fašenjski običaj u Gradišću, Branje rozmarina, u Željeznožupanijsku «škrinju vridnosti», a na toj osnovi i Plajgor bi se mirno mogao naticati za slično mjesto jer njeva pravica Dede-babe, takaj je jedinstvena na području naše regije. Narda i Hrvatske Šice isto tako imaju posla u ovo vrime s rozmarinom, divojkama i harmanijom ter najnovije i s tamburom. Pametim još kako su imali u Koljnofu fašenjsku povorku, ljetos samo Prisika i Hrvatski Židan su izbrali ta način za mulatovanje, a na Undi zavolj preveć betežnikov je termin zakanjanja zime i ludorije odrinuto na ovu nedilju. Ali sve ove navedene naše tradicije i običaji činu nam se za jako skromne svetke, ako človik jednoć zajde u Matulje na smotru zvončarov, ali u Rijeku na karneval, kade ne more tako brzo poglede minjati, kako brzo bi nek htio. Nije moguće toliko se načuditi toj muškoj snagi s kom se izvede kolo i s kom voljom i željom se nosu maske od već deset kilu. A za Rijeku nimam riči, ne najdeš tamo kraj s krajem, kade sve pulzira, sve gori, a najveć ima nasmijanih ljudi ki se topu u atmosferi, negda-negda i alkoholu, ali ništ za to, bar se uživa. Nažalost, svemu dobromu brzo dojde kraj, tako da tu na pragu fašenjskoga fajronta tribi je i izreći, za ništ nam žao nije, na kvar ništ nam nije bilo, a kljetu se ponovo obavezno vraćamo u riječki fašenjski hurikan, kako smo jedni drugom obećali, jur aktivno, s maskom na sebi.

Tiho

Glasnikov tjedan

Protekloga tjeđna ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Miro Kovać za sobom ima nekoliko važnih posjeta i razgovora sa zemljama u „susjedstvu“. Jedna od njih je i Mađarska u kojoj je Kovać boravio drugog veljače. Na marginama sastanka s mađarskim dužnosnicima, između dva sastanka, sastanka s ministrom obrane Istvánom Simicskóom i sastanka sa svojim domaćinom, ministrom vanjskih poslova i trgovine Mađarske Péterom Szijjártóom, u konferencijskoj dvorani Hotela Sofitel, sastao se s predstavni-

skoj. Obećao je da će uskoro posjetiti južne krajeve gdje žive Hrvati oko Pečuha pa i u Bačkoj te naglasio da zaštita hrvatske manjine u Mađarskoj i zaštita mađarske manjine u Hrvatskoj jako dobro djeluje.

Kako saznaje Medijski centar Croatica, sastanku ministra Kovaća s predsjednikom Parlamenta Lászlóom Kövérom i sastanku s predsjednikom Vanjskopolitičkog odbora u Parlamentu

Zsoltom Némethom pribivao je i glasnogovornik Hrvata u Mađarskome parlamentu Mišo Hepp.

Hrvatska namjerava «vrlo kvalitetno» surađivati sa susjedima, a rješavanju otvorenih pitanja pristupit će u dobrom duhu i konstruktivno, reče Miro Kovać za glasila, napominjući da tu ima pregršt otvorenih pitanja. Nakon «neprihvatljivih i neprimjerenih» riječi izrečenih u nedavnoj prošlosti, Hrvatska i Mađarska odlučne su razvijati prijateljske odnose i promije-

niti način komunikacije, kazali su Kovać i Szijjártó u Budimpešti.

«Nikada kao u nedavnoj prošlosti nisu bili tako otežani razgovori između Hrvatske i Mađarske. Doživjeli smo neprihvatljive i neprimjerene napade. Stoga smo odlučili pregovore pomaknuti s mrtve točke i poboljšati bilateralne odnose, rekao je mađarski šef diplomacije.

Kovać je rekao da je njegova želja vratiti se na razinu odnosa kakva je bila prije desetak godina kada su Hrvatska i Mađarska održavale zajedničke sjednice vlada.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska namjerava «vrlo kvalitetno» surađivati sa susjedima, a rješavanju otvorenih pitanja pristupit će u dobrom duhu i konstruktivno.

cima Hrvata u Mađarskoj: glasnogovornikom Hrvata u Mađarskome parlamentu Mišom Heppom, predsjednikom Hrvatske državne samouprave Ivanom Guganom i predsjednikom Saveza Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogoncem. Nakon sastanka u izjavi za Medijski centar Croatica ministar Kovać kazao je da su ga njegovi sugovornici izvijestili da se hrvatska nacionalna zajednica u Mađarskoj vrlo korektno financira iz državnoga proračuna, da se Hrvati dobro osjećaju i da osjećaju svoju ulogu snažnog mosta suradnje između dviju država te kako će se nova hrvatska vlada nastaviti intenzivno skrbiti o Hrvatima izvan Republike Hrvatske, pa tako i o Hrvatima u Mađar-

BUDIMPEŠTA – Dana 13. veljače, sukladno odredbama Pravilnika o organizaciji i djelovanju Hrvatske državne samouprave, na za javnost zatvorenoj sjednici Skupštine, koja će biti održana s početkom u 12 sati, na dnevnom su redu:

1. Donošenje odluke o imenovanju voditelja Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ (referent: Ivan Gudan, predsjednik);
2. Odlučivanje o imenovanju voditelja Hrvatskoga kulturnog i športskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ (referent: Ivan Gudan, predsjednik).

Zajednički interes Mađarske i Hrvatske strateško partnerstvo

Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Miro Kovač 2. veljače 2016. godine boravio je u službenom posjetu Mađarskoj. U prijepodnevnim satima sastao se s ministrom obrane Mađarske Istvánom Simicskóom, potom s mađarskim kolegom Péterom Szijjártóom. U popodnevnom satima hrvatskoga ministra Kovača primili su predsjednik Mađarskoga parlamenta László Kövér i predsjednik Vanjskopolitičkoga parlamentarnog odbora Zsolt Németh.

Zajednička tiskovna konferencija Mire Kovača i Pétera Szijjártóa

Mađarski ministar obrane István Simicskó i hrvatski ministar vanjskih i europskih poslova Miro Kovač suglasni su da migrantska kriza ne može negativno djelovati na hrvatsko-mađarske odnose, te ustanovljavanjem hrvatske vlade suradnja dvaju zemalja dobiva novi zalet, među inima i na vojnom polju. Ministar Kovač u kratkim je crtama naveo hrvatsku vanjskopolitičku strategiju u kojem višegradska skupina, u kojoj formaciji posebice Mađarska, ima iznimno značenje. Ministar Simicskó se zalagao za pomoć Mađarske glede razvoja odnosa Hrvatske i skupine V4, te je dodao da je na tom području od životne važnosti suradnja usklađena.

„Zajednički su interesi Mađarske i Hrvatske prijateljstvo i strateška suradnja, kako je to bilo i prijašnjih godina, a ne neprijateljstvo“ – reče ministar trgovine i vanjskih poslova Mađarske Péter Szijjártó nakon službenoga sastanka s hrvatskim kolegom Mirom Kovačem. Naglasio je da je Mađarska druga zemlja u koju se uputio ministar Kovač, nakon BiH, ali prva koja je članica EU. Na tome je iznimno zahvalan hrvatskoj vladi i rekao da je to izuzetno dobro za mađarsko-hrvatske odnose. „Nikada kao u nedavnoj prošlosti nisu bili tako otežani razgovori između Hrvatske i Mađarske. Doživjeli smo neprihvatljive i neprimjerene napade. Stoga smo odlučili pregovore pomaknuti s mrtve točke i poboljšati bilateralne odnose“ – naglasio je Szijjártó, ne skrivajući zadovoljstvo rezultatima nedavnih izbora u Hrvatskoj. Hrvatski je ministar Kovač kazao da je Szijjártó u pravu kada je spomenuo da je „bilo vike i osuđivanja“. Međutim, sada su se složila obojica ministara, treba se usredotočiti na suradnju i budućnost i u dobrom duhu, restrukturirati odnose i rješavati otvorena pitanja. Kad je u pitanju izbjeglička kriza, koja je bila i razlog nedavne svađe Hrvatske i Mađarske, ministar Kovač rekao je da se kratkoročno to pitanje možda može rješavati nacionalno, ali da je potrebno europsko rješenje. Ministar Szijjártó smatra da ako se ne može obraniti jugoistočna Europa, nastupit će veliki problemi. „Vjerujem da će EU ostati kompaktna i da će Schengen preživjeti“, dodao je Kovač. U svezi s pitanjem Schengena mađarski je ministar izjavio da je njegova je zemlja spremna pomoći Hrvatskoj u pripremama za pristupanje toj zoni bez unutarnjih nadzora. Kao sljedeće otvoreno pitanje ministri su izdvojili odnos INA-e i MOL-a gdje su posljed-

njih godina odnosi između dva najveća inina dioničara, MOL-a i hrvatske vlade, prilično napeti, ali to pitanje ne žele rješavati putem medija. Mađarski je ministar dodao da je prvih jedanaest mjeseci lanjske godine gospodarski promet između dvije države bio u porastu, u odnosu na prethodnu, s 22 posto te kako su 2015. godine ostvarili najveći trgovinski promet svih vremena. I kako bi se taj tijek nastavio, banka Exim daje na raspolaganje zajam od 185 milijuna eura za razvoj suradnje mađarsko-hrvat-

László Kövér primio je Miru Kovača; sastanku je nazočio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu.

skih tvrtka. Ministri su spomenuli i važnost obnove željezničkog prometa, izgradnju autoceste od BiH do Budimpešte preko Osijeka i izgradnju LNG terminala. Ministar Miro Kovač najavio je kako se nada da će sljedeća stuba biti susret dvojice premijera, Tihomira Oreškovića i Viktora Orbána, kojemu je zahvalio što je 2011. igrao važnu ulogu kada je Hrvatska bila u završetku pristupnih pregovora te tada pokazao da ima „europsku svijest“. Kovač je rekao da je njegova želja vratiti se na razinu odnosa prije desetak godina kada su Hrvatska i Mađarska održavale zajedničke sjednice vlada.

„Hrvatska nije samo susjedna država, nego i važan saveznik Mađarske u NATO-u i u Europskoj Uniji“, rekao je predsjednik Mađarskoga parlamenta László Kövér pošto je primio hrvatskoga ministra Miro Kovača. Po obavijesti predsjednikova ureda za odnose s glasilima na sastanku predsjednik Kövér izvijestio je hrvatskoga ministra kako je i daljnja nakana mađarske vlade da u okvirima poboljšanja gospodarskog stanja Hrvati u Mađarskoj dobivaju potporu na prosvjetnom i kulturnom polju. Ministar Miro Kovač naglasio je da su Hrvati u Mađarskoj i Mađari u Hrvatskoj poveznica između dvije države, i da se hrvatska vlada pozitivno odnosi prema mađarskoj zajednici u Hrvatskoj.

U kasnim poslijepodnevnim satima hrvatski je ministar Miro Kovač održao predavanje na Institutu za vanjsku politiku i trgovinu.

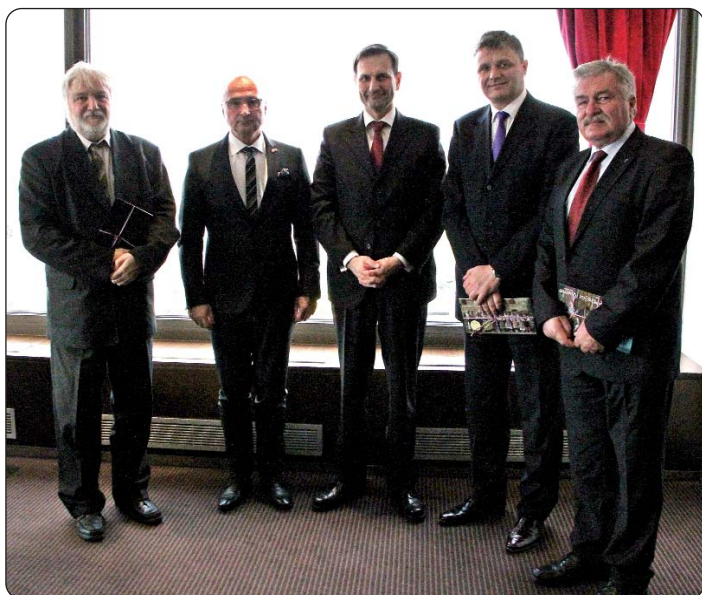
mcc

Foto: MTI/HINA

Ministar Miro Kovač sastao se s predstavnicima Hrvata u Mađarskoj

U sklopu službenog posjeta Mađarskoj, 2. veljače, ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Miro Kovač u prijedopodnevnim satima, u konferencijskoj dvorani Hotela Sofitel sastao se s predstavnicima Hrvata u Mađarskoj: s glasnogovornikom hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu Mišom Heppom, predsjednikom Hrvatske državne samouprave Ivanom Guganom i predsjednikom Saveza Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogoncem.

„Gospodo, recite nam u čemu vam možemo pomoći?” – upitao je hrvatski ministar Miro Kovač, nakon protokolarnih početaka susreta, hrvatske predstavnike. Šezdesetominutni sastanak i u daljnjem je protekao u opuštenom i pozitivnom ozračju. Hrvatski su predstavnici pozitivnim ocijenili da je hrvatski ministar Kovač nakon utemeljenja nove hrvatske vlade smatrao najvažnijim službeno posjetiti Mađarsku, te su naglasili svoje zadovoljstvo što je prije susreta s mađarskim kolegom Péterom Szijjártóom i predsjednikom Mađarskoga parlamenta Lászlóom Kövérom s njima upriličen službeni sastanak.

Ministar Kovač u društvu veleposlanika Grlića i predstavnika Hrvata u Mađarskoj

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan u kratkim je crtama predstavio hrvatsku zajednicu u Mađarskoj, HDS-ove ciljeve i dostignuća. U svezi s ustanovnim zaleđem zatražio je pomoć pri rješavanju pitanja vlasništva zgrade Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske u Vlašićima na otoku Pagu, na zadovoljavajući način hrvatske zajednice u Mađarskoj. Također je zatražio svesrdnu pomoć ministra Kovača glede pitanja nastavka projekta „Obnova i proširenje pečuškoga Hrvatskog kazališta” jer već više od godinu dana stoje izvođački radovi. Glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp predstavio je ustanovu glasnogovornika i ukratko izvijestio hrvatskoga ministra o načinu financiranja djelatnosti hrvatske manjine u Mađarskoj od strane mađarske vlade. Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonać prikazao je rad civilne sfere hrvatske zajednice i trenutni položaj hrvatskoga školstva. Kao jednu od mogućnosti poboljšanja SHM-ova rada smatra veću financijsku pomoć od mađarske vlade, te financijski automatizam iz proračuna Ureda

za Hrvate izvan granica Republike Hrvatske. Strane su se dogovorile da će po mogućnosti ubuduće ministar Miro Kovač posjetiti i Hrvate na južnome dijelu Mađarske, u Pečuhu i Baji.

„Sretan sam ovim susretom i veselim se nastavku interakcije s našom manjinom u Mađarskom. Nova će hrvatska vlada nastaviti intenzivno skrbiti o Hrvatima izvan Republike Hrvatske, i o Hrvatima u Mađarskoj. Obvezao sam se da ću vrlo skoro malo posjetiti i Hrvate u Pečuhu i u Bačkoj” – izjavio je ministar vanjskih i europskih poslova Miro Kovač nakon službenoga sastanka s predstavnicima hrvatske manjine u Mađarskoj za Medijski centar Croatica.

Kristina Goher

POZIV NA JAVNI NATJEČAJ:

Pečuška Hrvatska samouprava raspisuje javni natječaj za dodjelu stipendija gimnazijalcima/gimnazijalkama Obrazovnog središta Miroslava Krleže.

Temeljem ovoga natječaja dodjeljuju se tri stipendije u vrijednosti od 50 000 forinti za prvo polugodište školske godine 2015./16.

Pravo na sudjelovanje u javnom natječaju imaju učenici/ce koji/e ispunjavaju sljedeće opće uvjete:

- pripadnost hrvatskoj zajednici
- prebivalište u gradu Pečuhu
- prosjek ocjena u prethodnom polugodištu najmanje 4,00

Uz prijavu za sudjelovanje na javnom natječaju kandidati/kinje su dužni/ne priložiti:

- dokaz o prebivalištu
- potvrdu Obrazovnog središta Miroslava Krleže da je kandidat/kandidatkinja polaznik/ica škole
- od strane ravnatelja ovjereni preslik svjedodžbe o uspjehu na kraju prvoga polugodišta u školskoj godini 2015./16.
- kratak životopis na hrvatskom jeziku s posebnim naglaskom na aktivnosti u hrvatskoj zajednici.

Prijave na javni natječaj podnose se zaključno do 29. veljače 2016. godine.

Prijave s nepotpunom dokumentacijom, neovjerene prijave i neovjerene preslike kao i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Prijavu dostaviti na adresu: Pécsi Horvát Önkormányzat 7623 Pécs, Esze Tamás u. 3.

Udvostručena opća potpore mjesnim i područnim narodnosnim samoupravama

Ovih je dana objavljen iznos opće potpore mjesnim i područnim (glavnogradskim i županijskim) narodnosnim samoupravama, koji je u odnosu na prošlu godinu malo više nego udvostručen.

Kao što je poznato, iznos opće potpore od 2014. godine diferenciran je prema podacima popisa pučanstva iz 2011. godine, ali praktično svake godine došlo je do nekih promjena, odnosno korekcija. Tako se primjerice opća potpora daje pod određenim uvjetima, koji su regulirani Vladinom uredbom 428 od 29. prosinca 2012. godine, međudobno više puta izmijenjenom i dopunjenom, a uz prošlogodišnju novost da se njome, kao i diferenciranom dodatnom potporom za obavljanje javnih zadaća, mora posebno obračunati.

Pošto je lani došlo do povišenja i daljnjeg diferenciranja, ove je godine iznos potpore udvostručen. Tako je mjesnim samoupravama u naseljima s manje od 50 pripadnika narodnosti prema podacima popisa pučanstva iz 2011. godine, dodijeljen iznos od 390 843 forinte (lani 189 801), a u naseljima s više od 50 pripadnika narodnosti iznos od 781 686 forinta (lani 379 603). Novost je i u tome da je područnim samoupravama (županijskim i glavnogradskim) ukinuto diferenciranje, pa im je dodijeljen jednak iznos od 1 156 373 forinta (lani u tri kategorije, prema broju mjesnih samouprava u županijama i glavnome gradu, u iznosima od 189 801, odnosno 379 603, i 759 207 forinta).

Tako je prekinuta neujednačenost kojom je prva skupina županijskih i glavnogradskih samouprava dobila manje, druga isto, a samo treća više nego jedna mjesna samouprava druge kategorije. Međutim, u svezi s djelovanjem područnih, konkretno županijskih narodnosnih samouprava, može se potaknuti pitanje određene nerazmjernosti jer je stvarno stanje na terenu vrlo šaroliko, od županije do županije, od narodnosti do narodnosti. Primjerice, nimalo nije svejedno jesu li članovi županijske samouprave okupljeni u jednom bloku, u naseljima oko središta, ili su raštrkani po županiji, čime su i troškovi djelovanja, napose putni troškovi održavanja sjednica bitno različiti.

Ipak, sve u svemu, općenito se može zaključiti da su svi bolje prošli s udvostručenom općom potporom.

Sukladno Vladinoj uredbi, a prema dokumentu Ministarstva ljudskih resursa kojim je objavljen iznos opće potpore za djelovanje mjesnim i područnim samoupravama za 2016. godinu, kao predujam (jer se na kraju godine mora obračunati) raspodjeljuje se 1 566 498 772 forinta. Opća se potpora dodjeljuje za djelovanje u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine. Potpora za djelovanje doznačit će se mjesnim i područnim samoupravama u dva obroka, prvi do 30. siječnja, a drugi do 30. lipnja 2016. godine.

Opširnija obavijest i dokumenti podupiratelja na www.emet.gov.hu/hatter_1/nemzetisegi_onkormanyzatok_mu_kodesi_tamogatasa2/.

S. B.

BUDIMPEŠTA – Redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave biti će 13. veljače 2016. godine u 11 sati u Uredu Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Ul. L. Bíróa 24).

Za sastanak je predložen sljedeći dnevni red:

1.a) Predsjednikovo izvješće o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. Referent: Ivan Gukan, predsjednik;

1.b) Izvješće Povjerenstva o pripremnim radovima u vezi utemeljenja hrvatskog školskog centra u Sambotelu
Referentica: Edita Horvat-Pauković

2) Donošenje odluke o prestanku obnašanja zastupničke dužnosti zastupnika. Referent: Ivan Gukan, predsjednik;

3) Izmjene i dopune Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2015. godinu. Referent: Ivan Gukan, predsjednik;

4) Rasprava o Pravilniku o udruženjima mjesnih hrvatskih samouprava. Referent: Ivan Gukan, predsjednik;

5) Prihvaćanje Plana poslovanja Zavičaja d. o. o. za 2016. godinu. Referent: Tibor Radić, ravnatelj;

6. a) Rasprava o poslovanju Medijskog centra Croatica (Hrvatski glasnik, Radio Croatica). Referent: Čaba Horvath, ravnatelj;

6. b) Prihvaćanje Plana poslovanja Neprofitnog poduzeća Croatica za 2016. godinu. Referent: Čaba Horvath, ravnatelj;

7) Rasprava o osiguranju potpore iz državnog fonda za izdavanje narodnosnog časopisa „Barátság“ za 2016. godinu. Referent: Ivan Gukan, predsjednik;

8) Prihvaćanje proračuna Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu za 2016. godinu. Referent: Joso Šibalin, ravnatelj;

9) Prihvaćanje proračuna Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu za 2016. godinu. Referent: Gabor Győrvári, ravnatelj;

10) Prihvaćanje proračuna Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj za 2016. godinu. Referent: Stjepan Blažetin, ravnatelj;

11) Prihvaćanje proračuna Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe za 2016. godinu. Referent: Mišo Šarošac, voditelj;

12) Prihvaćanje proračuna Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj za 2016. godinu. Referent: Štefan Dumović, ravnatelj;

13) Prihvaćanje proračuna Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske za 2016. godinu. Referent: Jozo Hari, ravnatelj;

14) Prihvaćanje proračuna Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda «Stipan Blažetin» za 2016. godinu. Referentica: Marija Vargović, voditeljica;

15) Prihvaćanje proračuna Hrvatskoga kulturnog i športskog centra «Josip Gujaš Džuretin» za 2016. godinu. Referent: Krištof Petrinović, voditelj;

16) Prihvaćanje proračuna Ureda Hrvatske državne samouprave za 2016. godinu. Referent: Jozo Solga, voditelj;

17) Prijedlog i prihvaćanje Proračuna Hrvatske državne samouprave, ureda, ustanova i medija za 2016. godinu. Referent: Ivan Gukan, predsjednik;

18) Izvješće glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu. Referent: Mišo Hepp, glasnogovornik;

19) Rasprava o mogućnostima preuzimanja Kulturnog doma u Koljnofu u nadležnost HDS-a. Referent: dr. Franjo Pajrić, zastupnik;

20) Razno.

Kalački Lakomac okupio podunavske Hrvate

Hrvatska samouprava grada Kalače, utemeljena 2006. godine, 16. siječnja, desetu godinu zaredom, priredila je tradicionalnu pokladnu zabavu pod nazivom Lakomac. Kako nas je uz ostalo obavijestio bivši zastupnik, do danas kulturni djelatnik tamošnje hrvatske zajednice Stipan Perić, kao što je bilo posljednjih godina, godišnja pokladna priredba ujedno je bila i svojevrsni susret podunavskih rackih Hrvata. Naime, uz folklorne i pjevačke skupine, te druge goste iz Dušnoka i Bačina, na prelo su došli i racki Hrvati iz Andzabega, Bate, Erčina i Dunaújvárosa, ali i bunjevački Hrvati iz Baje. Kako ne bi došlo do podudaranja s dušnočkim i bačinskim prelama te zbog prekratke pokladnog razdoblja, organizatori su odlučili da se ove godine Lakomac priredi nešto ranije od uobičajenog.

Kao i posljednjih nekoliko godina, Lakomac je organiziran u predvorju Katoličke ustanove. Okupljene sudionike programa i goste, posebno uzvanike, među njima dopredsjednicu HDS-a Angelu Šokac Marković te predsjednike odnosno predstavnike hrvatskih samouprava i udruga okolnih i udaljenijih naselja, srdačno je pozdravio Ladislav Sabo, predsjednik Hrvatske samouprave grada Kalače.

Uslijedio je prigodni kulturni program u kojem su nastupili dušnočki Pjevački zbor i plesna skupina „Biser“, bačinski Izvorni pjevački zbor i udruga „Ružmarin“ te domaći pjevački zbor „Ružice“, koji su se predstavili s domaćim hrvatskim pjesmama, odnosno spletom bunjevačkih plesova.

Za dobro raspoloženje pobrinuo se dušnočki Orkestar „Zabavna industrija“, a uza zvuke tambura ples su predvodili članovi Plesnoga kruga „Veseli Raci“. Na ovogodišnjem Lakomcu proslavljen je i peti rođendan domaćega Plesnog kruga, a utemeljitelj i voditelj Kruga Stipan Perić članovima je zahvalio rođendanskom tortom. Najviše se plesalo i zabavljalo u kolu, najprepoznatljiviji-

jem plesu bačkih Hrvata. Domalo dvjesto gostiju plesalo je i zabavljalo se, pa je zabava domaćih Hrvata i njihovih gostiju, odnosno svih ljubitelja narodnih plesova potrajala do zore.

Snimka: S. Perić

BAČINO – Tamošnja Hrvatska samouprava organizira već redovito «Racko prelo» koje će se održati 13. veljače u domu kulture, s početkom u 19 sati. Kako nam uz ostalo reče predsjednik Hrvatske samouprave Franjo Anišić, u prigodnome kulturnom programu nastupit će hrvatski učenici mjesne osnovne škole, teta Anica Marokić s izvornim hrvatskim pjesmama, a uz domaće izvođače predstaviti će se Bunjevačko-hrvatska izvorna folklorna skupina iz Gare. Goste će zabavljati garski TS «Bačka».

Dobrotvorni pečuški bal

U organizaciji Roditeljske zajednice Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže, 23. siječnja u svečanoj dvorani školskoga središta Miroslava Krleže priređen je uobičajeni dobrotvorni bal. Sav prihod bala namijenjen je djeci spomenute ustanove. Na balu je svirao Orkestar Juice. Bal je bio više nego uspješan, raspoloženje dobro, društvo razdragano, a prihod je premašio sva očekivanja organizatora.

Bal je to koji ima tradiciju dugu pet desetljeća. Ove godine obilježavamo 65. godišnjicu utemeljenja Hrvatske škole u Peču. Već od šezdesetih godina roditelji i simpatizeri škole počeli su se okupljati u pokladnom razdoblju. Otprije dvadesetak godina bal poprima izrazito dobrotvorni značaj, običao je brojne gradske balske prostore, a već nekoliko godina svoj je dom našao u školi Miroslava Krleže. Sav prihod bala, koji se ove godine približio brojki iznad broja pet, namijenjen je, kažimo tako, potrebama učenika škole i polaznika vrtića. Pomažu se izleti, maturnalna putovanja, socijalni problemi pojedinih učenika, tjedan hrvatskoga jezika, opraštanja, dan pedagoga, kupnja igraćaka i knjiga, školski maskenbali i programi za koje se ukaže potreba...

U Roditeljskoj zajednici svaka odgojna skupina i svaki razred ima roditelja predstavnika. Tako danas Roditeljska zajednica, na čijem je čelu već nekoliko godina Estera Jukić, broji više od dvadeset roditelja. Ovogodišnji bal otvorila je Branka Blažetin, kojoj je ovo dvadeseta jubilara godina djelatnog rada u Roditeljskoj zajednici. Naime, 1996. godine njezin stariji sin počeo

je pohađati pečuški hrvatski vrtić, a ove je godine njezin mlađi sin maturant Hrvatske gimnazije Miroslav Krleže, naglasila je među inima otvarajući bal i pozdravljajući nazočne. Nazočnima se obratio domaćin, ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže Gabor Győrvári. U programu otvaranja bala sudjelovala je plesna skupina plesača iz redova učenika škole koji plešu ili su plesali u plesnim ansamblima KUD-a Tanac i KUD-a Marica. Okupila ih je Ramona Štivić, a koreografiju s njima uvježbala Vesna Velin. Bogata tombola, koju su prodavale gimnazijalke, obradovala je nazočne, a glavnu nagradu, dar Hrvatske samouprave grada Pečuha, dobila je Jadranka Gergić, produženi vikend s polupansionom za dvije osobe u Pansionu Zavičaj u Vlašićima na otoku

Pagu. Nagradu je sretnoj dobitnici uručio predsjednik pečuške Hrvatske samouprave Ivan Guban. Bal su novčano pomagali: glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp, udvarska Hrvatska samouprava, salantska Hrvatska samouprava i Hrvatska samouprava Baranjske županije.

Branka Pavić Blažetin

Plaketa Grada Zagreba dr. sc. Anti Sekuliću

Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić uručio je Plaketu Grada Zagreba dr. sc. Anti Sekuliću, članu Društva hrvatskih književnika, povodom njegova 95. rođendana, a za dugogodišnju općepriznatu djelatnost na području jezikoslovlja, književne povi-

jesti i kulturne antropologije, te za njegov književni rad. Zaključak o dodjeli Plakete Grada Zagreba objavljen je u Službenome glasniku. Prijedlog za dodjelu spomenute Plakete književniku Anti Sekuliću, uime Društva hrvatskih književnika, podnio je predsjednik DHK Božidar Petrač kako bi se dugogodišnjem i najstarijem članu, književniku Ante Sekuliću u prigodi njegova 95. rođendana dodijelila Plaketa Grada Zagreba.

Ante Sekulić, znanstvenik i književnik, rođen je u Tavanuku kraj Subotice, 16. studenoga 1920. Školsku izobrazbu stekao je u Subotici, Somboru i Zagrebu. Boravio je godinu dana u Krakovu. Studirao je XIV. i XVI. predmetnu skupinu na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Doktorirao je iz jezikoslovlja. Djelovao je kao srednjoškolski profesor u raznim hrvatskim gradovima, kao visokoškolski pak u Rijeci. Rano se počeo baviti pisanjem, u studenom 1938. objavljeni su mu prvi radovi.

Do sada su mu objelodanjene zbirke lirskih bilježaka Sin nizina, 1941; Zvona bjeline, 1947; Vijenac uspomena 1968; Popudbina, 1992.

Obilat mu je znanstveni rad kako onaj rasut po časopisima, tako i onaj skupljen u knjigama: Hrvatski realizam (1957.), Književnost bačkih Hrvata (1970.), Drevni Bač (1978.), Tragom franjevačkog ljetopisa u Subotici (1978.), Marijanske pobožnosti podunavskih Hrvata (1986.), Svadbeni običaji bačkih Bunjevaca (1980.), Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca (1986.), Bački Bunjevci i Šokci (1989.), Bački Hrvati (1991.), Hrvatska književnost u južnom ugarskom Podunavlju do kraja XVIII. Stoljeća (1993.), i drugo.

U svemu 60 knjiga i preko 600 radova. Brojne su monografije koje je Sekulić objelodanio: o Jurju Utišinoviću, Grguru Peštaliću, Martinu Borkoviću Lajči Budanoviću, Ivanu Antunoviću, Anti Miroljubu Evetoviću, i drugima.

Ante Sekulić surađivao je u književnim časopisima: Hrvatska revija, Forum, Kritika, Obitelj, Klasje naših ravni, Dometi, i dr. Brojne su mu rasprave u znanstvenim zbornicima.

Ante Sekulić član je Društva hrvatskih književnika, Družbe Braće hrvatskog Zmaja, Filološkog društva, redoviti je član papinske marijanske akademije u Rimu. Član je Matice hrvatske, dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te niza drugih udruga.

Cijeli je životni vijek Sekulićev u znaku zauzetosti za slobodu i napredak rodnoga mu zavičaja kao dijela cjelokupnosti hrvatskoga narodnog bića. Ante Sekulić živi u Zagrebu.

Trenutak za pjesmu

Slavuju gradišćanske riči...

(Dragom prijatelju Lajošu Škrapiću)

Brate!

Tako si mene i prijatelje,
znance, oslovljavao,
bilo kad smo se sreli.
Zapravo, pozdravljao,
uz srdačan zagrljaj vreli.

Brate!

„Ko grom iz vedra neba!”
„Turobna” vist me pogodila.
Znam, i nas, ista sudbina vreba,
koja Te bolnog zadesila,
neumoljiva i nemila!

Brate!

Velegradstvo Te razdvojiti
od rodne grude nije moglo,
ni od najdražih, suseljana,
bdio si nad njima strogo,
sluteći da ćeš se vratit, korijenima.

Brate!

Skupa smo često zajačit' znali,
„Kad budu cvale đurđice...”
Jedni drugima nazdravljali,
uz rujno vince čašice,
žiću se svesrdno radovali.

Brate!

Divio sam ti se, kao profesoru,
fizičaru, matematičaru,
a ponajviše – čitajuć' „Droptine”,
„Obračun”, „Po dugoj cesti”,
pjesniku, stihotvorcu, liričaru!

Brate!

Djetinjstvo srićno, zlatno doba,
u jačke svoje utkati si znao,
štiteći hrvatsku rič sve do groba,
ljubiti nikad nisi prestao,
o njemu si iz srca propjevao.

Brate!

Tvoja voljena „Pinčena draga”,
„ugerski” stihovi Jolanki, supružnici.
Pitam se, otkuda volja, snaga,
čak i prijevoda u zadnjoj,
petrovoselskoj pjesmarici?

Brate!

Svi mi koji danas okolo
Tvoga humka s tugom stojimo,
svemogućega Boga molimo
da ti na „cimatoru” na brižiću,
uz „crikvicu” i lake grude –,
među svojim, najvoljenima –,
vikovični pokoj bude!

Marko Dekić Bodoljaš
(Budimpešta, 2016.)

„Iz Hrvatske s ljubavlju” u Serdahelu

„Iz Hrvatske s ljubavlju” naziv je izložbe keramičarke Ivanke Vrbanc otvorene 28. siječnja u sjedištu Hrvatskoga kulturno-prosuvjetnog zavoda „Stipan Blažetin” u serdahelskoj Fedakovoj kuriji. Izložbu je otvorila Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, s čijoj je pomoći izložba stigla u Serdahel, nakon Pečuha i Mohača. Mnogobrojnoj publici uputila je pozdravne riječi Marina Sikora, prva tajnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, i autorica Ivanka Vrbanc.

Izložba keramika Ivanke Vrbanc bila je prva koja je priređena u sjedištu novoutemeljenog Zavoda „Stipan Blažetin” i na njezino otvorenje stiglo je mnoštvo zainteresiranih iz cijele regije. Nazočne je pozdravila Marija Vargović, voditeljica (v. d.) Zavoda, koja je posebno zahvalila onima koji su pomogli oko provedbe izložbe. Svoje misli nadovezala je naslovu „Iz Hrvatske s ljubavlju” ističući koliko je nacionalnim manjinama važna skrb matične domovine u očuvanju materinskog jezika i kulture. Generalna konzulica naglasila je da u slijedu programa predstavljanja Međimurja završna je točka u Serdahelu, u mjestu koje već godinama vrlo dobro surađuje s Međimurskom županijom. Keramičarka Ivanka Vrbanc prava je predstavница te prekrasne županije, koja je predivna, požrtvovna, osjećajna osoba i velika umjetnica, jedna od utemeljitelja Hrvatskoga keramičarskog udruženja Kerameikona. Ivanka je uspjela spojiti hrvatsku tradiciju sa suvremenim i svoju nadarenost pretočiti u uspješan posao. Pozdrave veleposlanika Republike Hrvatske Gordana Grlića Radmana, koji zbog pripreme dočeka hrvatskog ministra Mire Kovača nije mogao doći, prenijela je Ma-

Keramičarka Ivanka Vrbanc u društvu konzulice Vesne Haluga

rina Sikora, njegova prva tajnica. Ona se prisjetila mjeseca ljubavi (veljače) i smatra da u duhu toga treba raditi na povezivanju dviju država, odnosno povezivanju ovdašnjih Hrvata s matičnom domovinom. Obje su diplomatkinje obećale pomoć u daljnjem povezivanju odnosno u ostvarenju slični programa u okrilju Zavoda. Umjetnica Ivanka Vrbanc sa svojom jednostavnošću zahvalila je na odazivu: „Ovo je moj život. Voljela bih da svi toliko vjerujete u svoj talent, u svoje ideje kao što sam ja. Došla sam u Mađarsku u dobrotu koju vi zračite, moje jabuke su simbol ljubavi, mudrosti i zdravlja i sve vam to želim u životu!” Otvorenje izložbe obogatili su programom tamburaši Osnovne škole Katarine Zrinski i članovi pomurskih pjevačkih zborova s izvedbom pomurskih pučkih popijevaka. Svečanom je ugođaju pridonio i nastup Povijesne postrojbe Zrinskih kadeta iz Kerestura.

Ivanka Vrbanc po struci je učiteljica razredne nastave. Godine 1991. napustivši svoj dotadašnji posao, počela se baviti keramičarstvom. Smatrala je da se umjetnošću može baviti samo s odanošću, stoga se posvema posvetila keramičarstvu. Izabrala je glinu ili, kako ona kaže, blato, jer smatra da štogod netko nešto napravi s glinom, već samim dodiranjem daje svoj otisak. Najviše se raduje da ono što napravi krasi nečije domove, čak i u Japanu i diljem zemlje. U izradbi keramika služi se raku tehnikom u kojoj je pečenje keramike dugotrajan i složen posao. Njezine keramike krasi tradicionalni hrvatski motivi čipke, narodne nošnje, povezujući hrvatsku tradiciju s modernom umjetnošću. Njezina djela „jabuka” i „jaja”, 2009. i 2011. godine dobila su priznanje od Ministarstva gospodarstva pod naslovom „Originalni hrvatski suvenir”. Umjetnica je nedavno dobila poziv i u Izrael.

Beta

Tamburaši serdahelske škole i Zrinski kadeti

Šesnaestogodišnja Santovkinja Marija Pejakov (rođena 1881.)

Redovita sjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte

U klupskoj prostoriji budimpeštanske Hrvatske škole, 29. siječnja održana je prva ovogodišnja redovita sjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte.

Pozivu predsjednice Anice Petreš Németh odazvali su se zamjenik predsjednika Stipan Đurić, od vijećnika Gizi Bukić, Mira Horvat, Stipan Merković, a gošće su bile glavna savjetnica Odjela za pravna pitanja Glavnogradske samouprave dr. Melinda Bartók i HOŠIG-ova ravnateljica Ana Gojtan. Zbog poslovnih obveza sjednici nisu pribivali Veronika Draško i Branko Kovač. Nakon usvajanja predloženoga dnevnog reda – Programi od protekle sjednice; Izmjene i dopune proračuna za 2015. godinu; Plan rada i programa za 2016. godinu; Proračun za 2016. godinu – prišlo se poslu. Predsjednica Petreš Németh Hrvatsku večer i bal ocijenila je vrlo uspješnim, te je zahvalila svim članovima Samouprave za doprinos lijepom ishodu. Posebno je istaknula kako je ovoga puta i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman, unatoč obveza u Zagrebu, bio na večeri, jednako kao i djelatnici diplomatske misije matične nam domovine. Smatra da su salantsko Kulturno-umjetničko društvo „Marica“ i domaćini, Hrvatska izvorna plesna skupina, izveli jako bogat i šarolik program. Troškovi su bala podmireni na teret pričuve proračuna iz 2015. godine, čije su izmjene i dopune jednoglasno prihvaćene.

Hrvatska samouprava grada Budimpešte i nadalje traži osobu za osvježavanje svoga web-portala s vijestima i kratkim napisima, fotografijama. Među prioritarnim zadaćama predsjednica Petreš Németh istaknula je sufinanciranje pojedinih programa budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đakškoga doma, stoga će u veljači novčano podupirati gostovanje školske Literarne i plesne scene u Stolnome Biogradu, Dan djece, maturalno putovanje budućega 12. razreda u Dubrovnik, Dan svetoga Nikole. No prije negoli bi nastavila izvješće o radnim pla-

novima i programima, predala je riječ ravnateljici Hrvatske škole Ane Gojtan, te je zamolila da informira nazočne o stolnobiogradskom gostovanju. Ravnateljica Gojtan reče da je za vrijeme Tjedna hrvatske kulture u tome gradu, prvoga dana manifestacije predstavila djelatnost ustanove kojoj je na čelu, te se dogovorila

s predsjednicom Hrvatske samouprave Stolnoga Biograda Janjom Cindrić Jakubek o mogućem gostovanju Literarne i plesne scene 2016. godine, s kazališnom predstavom „800-godišnja zajednička hrvatsko-mađarska prošlost“, u kazališnoj dvorani Općeprosvjetnog doma „Sveti Stjepan“. Putovanje ujedno je i promidžba Hrvatske škole, u nadi da će djeca srednjoškolsku naobrazbu nastaviti u Hrvatskoj gimnaziji, jer na popisu pučanstva, u tome gradu podosta se osoba izjasnilo pripadnikom hrvatske zajednice.

Predsjednica Anica Petreš Németh zahvalila je ravnateljici Ani Gojtan, i među programima Samouprave navela stručno putovanje u Šopron i njegovu okolicu od 12. do 15. ožujka, Nogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“ u lipnju, najesen pridružiti se priredbama u svezi s godišnjicom Zrinskih, raspisivanje natječaja za stipendiju za srednjoškolce i studente, javna tribina, pripreme za blagdane, a tijekom cijele godine njegovanje odnosa s hrvatskom zajednicom u Mađarskoj i matičnom domovinom. Hrvatska samouprava grada Budimpešte i nadalje će sufinancirati putovanje vijećnika na pojedine priredbe Hrvata u Mađarskoj. Nakon kraće rasprave jednoglasno je prihvaćen plan rada i programa Hrvatske samouprave grada Budimpešte za 2016. godinu. Potom su zastupnici jednoglasno prihvatili načelne iznose za sufinanciranje pojedinih sadržaja, također i proračun za 2016. godinu. Kako predsjednica Anica Petreš Németh za Medijski centar Croatica izjavljuje, tijelo kojoj je na čelu jamačno će i 2016. godine imati iznos za proračun poput lanijske godine, umalo dvanaest milijuna forinti, a po planu zasada raspolaže s osam milijuna forinta. Pri kraju je zahvalila svim nazočnima i zatvorila sjednicu.

Kristina Goher

BUDIMPEŠTA, STOLNI BIOGRAD – Na poziv Hrvatske samouprave Stolnoga Biograda Literarna i plesna scena budimpeštanskog HOŠIG-a i Hrvatska izvorna plesna skupina gostuju u tome gradu. U četvrtak, 25. veljače, s početkom u 18 sati, u kazališnoj dvorani Općeprosvjetne središnjice svetoga Stjepana oni izvode predstavu „800-godišnja zajednička hrvatsko-mađarska prošlost“ na hrvatskome jeziku. Tekst predstave na mađarskome jeziku bit će projiciran na platnu.

BUDIMPEŠTA – U Hrvatskoj školi toga grada od 15. do 19. veljače održava se uobičajeni Športski tjedan. U njegovu sklopu bit će nadmetanja učenika nižih i viših razreda osnovne škole te gimnazijalaca u raznim športskim disciplinama. Kao i uvijek, i ovoga će puta biti timsko nadmetanje profesora i učenika. Odgovorni za pojedine sadržaje i provedbu Tjedna jesu profesori tjelesnoga odgoja.

Četrdeset ljet dugo Hrvatski bal u Sambotelu

I ljetos dobro pohodjena atraktivna zabava Gradišćancev

Pet ljet dugo su okolična gradišćanska sela Sambotela izmjenično priredila županijski Hrvatski bal u sambotelском restoranu „Tóvendéglő“, dokle su sambotelски Hrvati čekali na to da se konačno završi obnova kulturno-športske dvorane AGORA pak se po broju gostov najveća, a po eleganciji najatraktivnija zabava Hrvatov u Ugarskoj vrati na staro mjesto. Do toga je ljetos došlo, tako da organizatori, na čelu s Laslom Škrapićem, predsjednikom Hrvatske samouprave, 30. januara, u subotu, jur pri vrati su pozivali da svim na zdravlje se isprazni kupica žganoga.

Nutarnji dio orijanske dvorane se je napunila dokle su jačkari i jačkarice u pratnji petroviskih tamburašev začeli s notom ka je otprla bal: „Zdravi bili svi Hrvati i naše Hrvatice, iz Gradišća domovine sve hrvatske krajine...“ –pozdravila je pjesma Ugre, Slovence, Nimce, Hrvate još i iz trih držav. Med časnim gosti su sidili dr. Gordan Grlić Radman, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, s hižnom družicom i prijatelji iz Zagreba, dr. Mijo Karagić, počasni konzul Republike Hrvatske u Ugarskoj, Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, Tibor Koczka, zamjenik gradonačelnika Sambotela, Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvat-

ske samouprave Željezne županije, dr. Andraš Handler, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Leo Radaković, parlamentarni zastupnik u Austriji i ujedno načelnik Pinkovca, ter još mnogi drugi. Domaćin bala Laslo Škrapić nije samo pozdravio goste, nego je u ime Hrvatske samouprave u Sambotelu prikdao počasnu diplomu i dar-košaru Petroviščanu Janošu Nemetu, ki je pred četrdesetimi ljeti i sam bio u organizacijskom štabu prvoga Hrvatskoga bala u dotičnom gradu. Slavljenik je rekao da u 1976. ljetu nije bilo tako lako prirediti u Kisfaludyjevoj ulici prvu zabavu, onda su se još bojali hoće li biti gostov, ali ne, no sva srića

tradicija je ostala, što dokazuje i to da i ljetos se je kih 800 – 900 ljudi zabavljalo skupa na najvećem balu Hrvatov u ovom orsagu. Hrvatski veleposlanik na tri jeziki je hrabrio sve nazočne da Gradišćanski Hrvati dalje čuvaju svoj jezik, da budu aktivni i da se dalje boru za opstanak. Ivan Gugan je ishasnovao priliku ter je obratio pažnju na skupni projekt HDS-a i Gradišćancev, po kom

u septembru u Sambotelu se otvara Hrvatski školski centar. Pano i informacijski prospekti takaj su imali ulogu da propagiraju i širu, tribi upisati sve već dice u ovu školu jer, po predsjednikovi riči, to je budućnost svih Hrvatov u Ugarskoj, a pravoda i Gradišćanskih Hrvatov u ovoj regiji. U maratonskom programu sambotelски Hrvati su s jačkom i tamburaškom glazbom, a za presenećenje, pod peljanjem Petra Škrapića za većmisečnom pripravom, i tancem otvorili bal. Člani KUD-a Strmec iz Svete Nedelje njeguju prijateljske kontakte jur mnogo ljet sa sambotelским Hrvati, i sad su se rado odazvali pozivu da budu aktivni kotrigi balskoga spravišća. Predstavili su bisere, izvorne pjesme i tance sa strmečkoga kraja, a publika je s velikom ovacijom zahvalila folklorni spektakl iz stare domovine. Druženja, diskusije, tanac i odlična zabava je durala sve do jutra uz mužiku Pinkice, Pinka-banda i tamburašev KUD-a Strmec, a svi dohotki tombole su ponudjeni za Hrvatski školski centar.

Tiho

Barčanski Hrvatski bal

Jedan od najvećih te najveselijih balova u Podravini jest barčanski, što ga svake godine organiziraju u veljači. Kao uvijek Barčani su bili odlični domaćini, čekali su goste zabavnim kulturnim programom, ukusnom večerom i balom do ranih jutarnjih sati.

U svečanoj dvorani barčanske Gimnazije «Ferenc Széchenyi» 28. veljače okupilo se 350 gostiju iz Podravine, ali stigli su gosti iz okolice Pečuha, te mnogo njih, kao svake godine, iz hrvatskih krajeva. Organizatori bala, kao već godinama, bili su barčanska Hrvatska samouprava i tamošnji KUD Podravina, uz potporu Hrvatske samouprave Šomođske županije, koja svake godine pomaže u organizaciji regionalnog bala. Bal su otvorile predsjednica barčanske Hrvatske samouprave Jelica Čende te predsjednica KUD-a Podravina Anica Popović Biczak. Među gostima posebno su pozdravili gospođu Dinku Franulić, konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu, i Arnolda Barića, predsjednika Odbora za mladež i šport. Priredbi su nazočili i predsjednici hrvatskih samouprava podravskih naselja.

Bal je jedna od središnjih hrvatskih priredaba u Šomođskoj županiji i u podravskoj regiji gdje, na radost gostiju, uvijek sviraju dva sastava, a već drugu godinu zaredom jedan iz Mađarske te jedan iz Hrvatske. Ove godine, kao i svake, od prve organizacije bala svirao je pečuški Orkestar Vizin, a drugi sastav stigao je iz Virovitice, oni su Top Team. Za članove sastava nije nepoznata ova naša regija jer u listopadu u Martincima na Glazbenom festivalu

već su nastupili, a kako kažu mladi svirači, njima je uvijek drago doći u Mađarsku i zabavljati hrvatsko društvo s ove strane rijeke Drave. Kao i svake godine, za kulturni program, kojim su otvorili bal, pobrinuo se domaći KUD Podravina. Svojim nastupom, za koji su vrlo mnogo vježbali, te s prekrasnom podravskom nošnjom KUD Podravina oduševio je publiku, koja je zajedno pjevala

narodne pjesme s plesačima. U ostvarenju zabavnoga kulturnog programa pomagala je Vesna Velin, a KUD je pratio Orkestar Vizin. Na kraju programa svakoga su pozvali na ples u zajedničko kolo. Nakon programa goste je čekala večera do 10 sati. Svatko je mogao naći nešto izvrsno, organizatori su naručili više vrsta jela.

Bal je počeo s plesovima koji su svakomu poznati onima koji žive u ovoj regiji, a kojima nije bilo poznato, lako su mogli naučiti. Virovitički je sastav stvorio odlično ozračje s pjesmama koje su jako omiljene i kod nas. Ni ove večeri nije izostavljena tombola na kojoj su mnogi mogli dobiti vrijedne nagrade.

Mala stranica

VALENTINOVO – VALENTINOVO

Valentino je Dan zaljubljenih koji se slavi 14. veljače. Taj je dan posvećen izražavanju ljubavi, bilo voljenoj osobi ili dragom prijatelju, djetetu ili majci. Tada jedni druge daruju poklonima poput cvijeća, bombonijera i slično. Dan zaljubljenih naziv je dobio po svecu Valentinu.

Postoje mnoge legende o spomenutom svecu i nastajanju Valentina. Valentino potječe iz Rima. Najstariju čestitku napisao je francuski vojvoda Charles Orelanski. Namijenio ju je svojoj supruzi dok je bio u zatočeništvu u Engleskoj. Simbol je Valentina i Cupid, starorimski bog ljubavi. Često se prikazuje kako drži strijelu jer se vjeruje da se onaj koga pogodi, odmah zaljubi. Esther Howland žena je koja je prva proizvela isplativu američku čestitku za Valentino 1840-ih godina, a već tijekom prve godine poslovanja prodala je čestitke u vrijednosti 5000 dolara, što je tada značilo pravo bogatstvo. Prvo su se čestitke dostavljale osobno, jer je slanje poštom bilo skupo, no kasnije je ulogu dostavljača preuzela pošta.

Danas se u svijetu na dan Valentina pošalje preko milijardu čestitaka, nešto manje od brojke poslanih za Božić. Zanimljivo je da 85 % svih čestitaka šalju žene.

Malo pažnje – sretna ljubav

Ono što grije ljubav jest ono kako se ponašate jedno prema drugomu, koliko ste strpljivosti i ljubavi spremni uložiti da vaša veza uspije. Treba znati da za romantiku nije potrebno mnogo novaca, nego mašte i otvorenosti. Donosimo vam nekoliko prijedloga za romantiku koji ne stoje mnogo, ali vas mogu zbližiti.

- Snimi mu/njoj CD s omiljenim pjesmama.
- Jedite čokoladu zajedno.
- Posudite romantičan film i gledajte ga zajedno.
- Ostavite ljubavne poruke na mjestima gdje smatraš da će je naći.
- Plešite na laganu glazbu.
- Držite se za ruke.
- Iznenadite je/ga romantičnim piknikom.
- Zaželite zajedno želje i bacite novčiće u vodoskok.
- Šetajte zajedno.

Književni kutak

LJUBAV

Drago Ivanišević

Ono što smo voljeli
ono što smo voljeli
ti i ja
ono što smo voljeli
naziva se voda zemlja kamen cvat i
kruh
ono što smo voljeli
naziva se kruh

mi smo bili voda zemlja kamen cvat
i kruh
bili smo krv

usne
beskraja
bez kraja

sve je gorjelo sve
ono što smo voljeli
ti i ja

„Lekovni četrtak” i fašenki bučno otjerali zimu

U pomurskim hrvatskim naseljima još se uvijek održavaju običaji vezani za pokladna veselja. Jedno od najomiljenijih običaja za žene svakako je „lekovni četrtak” kada se žene bez muškaraca vesele u vinogradu, piju vina, jedu sve što zažele, pjevaju i izruguju muškarce.

Ženska družina pri Štricevoj klijeti

I ove su godine „gorice” bile glasne od ženskih grla i jao onim muškarcima kojima je ponestalo vina i, bez toga da su žene znale, htjeli doći do svojih klijeti. Prema nekadašnjem običaju na „lekovni četrtak” nitko od muškaraca nije se smio približiti, inače bi ga žene skinule, vezale za drvo. U današnje vrijeme muškarci se maskiraju u žene i tako se pridruže ženama i zadatak im je da tijekom cijele noći poslužuju žene, da budu sluge. Gotovo iz svih hrvatskih naselja su se okupile ženske skupine na „Kamanovim goricama” (blizu Sumartona) u šarenoj veseloj odjeći i provele odista ludu noć.

Kod „Štricevi kleti” se okupila rodbina obitelji Štric, Margeta još je pamtila ona vremena kada muškarci uistinu nisu smjeli u vinograde:

Pustarski se zbor još prisjetio zime.

– Negda smo vek na lekovni četrtak došli na gorice, išče sem zela i slobodnog dneva kaj bi z pajdašicami skupa slavili. Muške ne bilo videti, samo smo bile horvatske žene, popevale, smejale se, plesale, pile, jele do zorje. Puno sega smo prepravljale jestvinju, te den je bil

sam za nas žene, ak bi došel muški, mi znale smo kaj bi njis uhvatile, pak su onda vek bežali. Ve, već so tu i muži, ve su već drugačka vremena, al zato nam je i ve lepo. Dojdu i mlade žene, dojdu i Mađarice i nim je to lepo. – rekla je Serdahelkinja Štric.

Muškarcima nije bilo spasa.

Nakon „lekovnog četrtka” do čiste srijede na mnogim su se mjestima održavala fašnička veselja, jedan od najvećih među pomurskim Hrvatima jest „Pomurski fašnik”, koji se tradicionalno priređuje u Pustari, u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave i Udruženja pomurskih hrvatskih samouprava. Ovogodišnja je tema bila „hippy” doba, tako da su se pristigle družine obukle u krinke, maske prikladno tom razdoblju i prikazale prigodni program. Pustarske su ulice većinom preplavili „hippy” junaci s dugom kosom, širokim trapericama i ležernim odjevnim predmetima, no bilo je i junaka iz raznih filmova, snjegovića, pajaca i drugih izvornih krinaka.

beta

Mnoštvo sudionika na Pomurskom fašniku

Mesopusno mulatovanje u Jurišćevoj tvrđavi

Tradicionalni kiseški Hrvatski bal po 35. put je organizirala Hrvatska samouprava u Kisegu. Po treći put u Jurišćevoj tvrđavi su se mogli razveseliti Hrvati ovoga kraja. U Viteškoj dvorani su se okupili gosti ne samo iz ugarske nego i iz austrijske strane.

Jilo, pilo i slatkiši iz Hotela „Noj“ s kvalitetom i veličinom porcija služili su na zadovoljstvo svih gostov. Zbog toga je vlasnik-gospodar Loci „Kro-bot“ Slavić neumorno ispunjavao svaku pojedinu želju, a u mulatovanju i ludovanju je isto trpaj bio. Muzičku pratnju tancanja prvi put je fenomenalno odslužio muzički bend iz Petrovoga Sela, Timar-trio. Veliki broj darov na tom-boli je čekao na nove vlasnike. Blizu sedamdesetimi su se mogli veseliti svojoj srići. Po vičeri tekućine bolje su se trošile jer neumorno društveno i tancanje u paru je čuda kapljic potribovalo. U kasnoj zori su se zadnji gosti pripravljaljali k domu, s neprikrivenom željom da kljetu opet ponovu ovo nezaboravno mesopusno mulatovanje u Kisegu.

Marija Fülöp-Huljev

Foto: Marija Fülöp-Huljev i Béla Farkas

Rodjeni Dolnjopuljanac Walter Kos je čak iz Koroške došao na ovo veselje sa svojom ženom Hanom. Šandor Petković, predsjednik Hrvatske samouprave je pozdravio nazočne i naglasio da ljetos nisu pozvali nijedno kulturno društvo na otvaranje bala, nego ostavili su to na domaći pjevački zbor Zora. László Huber, načelnik Kisega, rekao je da je ponosan na to da u Kisegu manjina ujača većinu. Tako i Hrvati sa svojim kulturnim, gastronomskim, povijesnim jerbinstvom obogaćuju kiseške programe, priredbe. Pozdravne riči je pratio veseli buket jačkov domaćega zbora, pod peljačtvom Imrija Haršanijja s muzičkim podupiranjem Timar-trija. Publika je bila presenečena od tancanja jačkaric, ke su u prvi tanac otprmile omiljene svoje goste. Od te minute razgovorom, tancanju, veselju, ludovanju nije bilo kraja. Vičere su nudile samo počivak za noge, ali ne za želudac.

KERESTUR – Osnovna škola Nikole Zrinskog i Udruga Zrinskih kadeta nanovo objavljuje Utrku Mura za 27. veljače 2016., naime novogodišnja je utrka otkazana zbog lošeg vremena. Natjecanje će započeti u 10 sati sa startom od mjesta školske ustanove u različitim daljinama. Najduža će daljina biti polumaraton. Prijaviti se može na prijavnici koja se nalazi na školskoj web-stranici, a može se i na licu mjesta. Organizatori srdačno očekuju trkače, rekreativce i sve ljubitelje trčanja.

LETINJA – U organizaciji Grada Letinje te njezine Hrvatske samouprave i Glazbene udruge „Derű“, 20. veljače na glavnom trgu priređuje se I. Tradicionalno kolinje na koje očekuju prijavu prijateljskih družina. Svinjokolje će započeti u 7 sati i gledatelji će moći pratiti izradbu mesnih domaćih proizvoda od početka. U 15 sati će se upriličiti kušanje jela. Svinjokolje će popratiti i kulturni program, među inima nastupit će i sumartonski sastav Nostalgija.

Narodnosni dan u Dombovaru

Dombovarska Hrvatska, Njemačka i Romska narodnosna samouprava te Društvo dombovarskih Armena lani 18. prosinca šesti put priredili su svečani gala program redovitoga Narodnosnog dana. Priredba, po običaju, upriličena je u dvorani za kulturu Srednje škole „Apáczai Csere János”, ovaj put „obučena” u božićno ruho. Okupljene goste i gledatelje pozdravio je Gabor Stadler-Varga, predsjednik dombovarske Hrvatske samouprave, među njima Dinku Franulović, konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu, Ivana Gugana, predsjednika Hrvatske državne samouprave, Mišu Heppa, parlamentarnoga glasnogovornika Hrvata, Árpáda Potápija, državnog tajnika za nacionalnu politiku, parlamentarnog zastupnika grada Dombovara Tamása Fehérvárija, predsjednika Tolnanske županije, Gabora Győrvárija, ravnatelja pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže i Pétera Tigelmana, dombovarskog dogradonačelnika.

Predsjednik je posebno zahvalio uglednim gostima što su svojom nazočnošću uveličali priredbu, a i svim nazočnima na odazivu. Naglasio je da su Ujedinjeni narodi još 1995. godine 18. prosinca proglasili Danom manjina. Taj dan spada na adventsko razdoblje, i to mu daje posebni sjaj. Od uglednih gostiju pozdravne riječi prvo je uputila Dinka Franulović, koja reče da je prvi put u Dombovaru, međutim čula je za djelovanje Hrvatske samouprave koja, unatoč maloj zajednici, posvećuje veliku pozornost višestoljetnoj zajedničkoj prošlosti Hrvata i Mađara. Posebno se raduje što se povezivanje nastavlja i u sadašnjosti, naime Dombovar ima čak dva prijateljska grada iz Hrvatske, Ogulin i Vir, te s njima čvrsto surađuje. Ivan Guga, predsjednik HDS-a govorio je o važnosti blagdana, položaju Hrvata u Mađarskoj, djelatnoj ulozi Hrvata u mađarskome društvu. Naglasio je važnost očuvanja nacionalne svijesti, očuvanja materinskog jezika i uključivanje mladeži u život zajednice. Reče da odavno prati djelovanje dombovarske Hrvatske samouprave i cijeni njezin rad na polju njegovanja spomena hrvatske povijesti, npr. kao što je spomen na bana Franju Vlačića, rođenog u Dombovaru, odnosno u produbljivanju mađarsko-hrvatskih veza u kojima i državna organizacija nudi pomoć. Nakon toga državni tajnik Árpád Potápi održao je svečani govor. Govorio je o teškoćama i napetostima koje proizlaze iz samog postojanja manjina, te o položaju i ulozi manjina u Mađarskoj. Naglasio je da mađarska vlada djelovanje manjinskih zajednica potpomaže ne samo u načelima nego i u svakodnevnoj praksi, podupire ih u očuvanju nacionalne svijesti, materinskog jezika, uz to im osigurava i zakonsku pozadinu i materijalna sredstva. Manjine u Mađarskoj, tako i Hrvati, Nijemci i Romi, dobili su ozbiljnu mogućnost za ostvarivanje svojih prava time da su birali parlamentarnoga glasnogovornika, koji može zastupati njihove interese u Parlamentu. U svezi s tim izrazio je zadovoljstvo što je na svečanosti nazočan i glasnogovornik Hrvata Mišo Hepp. Na kraju je dodao da vrlo rado dolazi na priredbe dombovarskih nacionalnih manjina, koje uvijek imaju sadržajne i odlične programe. Njihova djelatnost može biti uzor i drugima koji zajedno bogate život grada, i na kraju zaželio je još mnogo uspjeha. Nakon pozdravnih govora slijedio je gala program, za vođenje na mađarskom i hrvatskom jeziku pobrinula se Izabella Börcsök. Romsu su manjinu zastupali plesači Viktória Orsós i Róbert Kovács, izveli su ciganske plesove, te svoj program okončali su prelijepom ciganskom pričom koju

je interpretirala Viktória Orsós. Iza njih su slijedili polaznici dombovarskoga Njemačkog dječjeg vrtića sa švapskim plesovima južnog Podunavlja. Tamburaši pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže zabavljali su gledateljstvo vrlo profesionalnom izvedbom slavonskih i dalmatinskih hrvatskih pjesama. S gala programa ni ovaj put nije izostao dombovarski njemački Puhački orkestar, čiji su svirači i ovaj put poletnim ritmom izazvali buran pljesak. Kulturni program završili su tamburaši pečuške gimnazije s hrvatskim adventskim pjesmama te stvorili božićni ugođaj među publikom. Nakon izvrsnog programa sudionici Narodnosnog dana nastavili su druženje u gunaraškom Restoranu Kemping, gdje je u ulozi domaćina sve sudionike pozdravio Péter Tigelman, dombovarski dogradonačelnik želeći svakomu dobru zabavu i sretne blagdanе.

-mcc-

NARAD – Hrvatska narodnosna samouprava sela Narada srdačno poziva momčad Vaše Hrvatske samouprave na Hrvatski nogometni susret koji će se održati u mjesnoj športskoj dvorani 20. veljača 2016. g. od 9 sati i 30 minuta (Nagynyárád, Kossuth L. u. 14). Uvjeti sudjelovanja: Broj članova: najviše deset osoba, bilo koje dobi; na terenu u igri sudjeluje 5 + 1 igrač, ostali su pričuva. Prve tri momčadi bit će nagrađene. Svaka će momčad dobiti spomenicu. Nogometni će susret trajati otprilike do 16 sati, nakon predaje nagrada sudionike očekujemo na zajedničku večeru. Tijekom dana osigurat ćemo sendviče te mineralnu vodu i sok. Molimo hrvatske samouprave da nakanu o sudjelovanju jave do 16. veljača 2016. na e-mail ili na sljedeće tel. brojeve: perovicsgy@gmail.com, 06-20-851-5163, balatinacz.andras@gmail.com, 06-20-219-1079.